

Ainavu ekoloģiskais plāns (ainavu telpas struktūras elementi)

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.10.							
1. Ainavas attīstības mērķis	Skraju priežu mežu ainava ar lielu vecu mežu īpatsvaru un mitru mistrotu mežu un purvu plankumiem reljefa pazeminājumos							
2. Pašreizējā ainavas struktūra (zemes izmantošana, matricas un plankumi, ekotonu raksturojums, mežaudžu sastāvs un struktūra)	Pašreizējā ainavas struktūra: Homogēna mežu ainava ar purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem.							
	Teritorijas platība: 5115,4 ha							
	Zemes izmantošanas veids:							
	• Mežu zemes: 4496,6 ha [satelītkarte], 4144,5 ha [mežaudžu datu bāze],• Izcirtumi: 74,6 ha [mežaudžu datu bāze],• Purvi: 91,1 ha• Lauks. izm. zemes: 508,4 ha,• Ūdenstilpes: 12,9 ha.							
	Mežaudžu raksturojums (%):							
	SUGA	Kopā:	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100	>100
	P	57,4	0,0	1,0	8,4	18,1	19,1	10,8
	E	13,9	3,1	4,7	4,2	1,3	0,0	0,7
	B	18,4	1,5	2,7	5,4	7,1	1,6	0,1
	M	3,6	0,2	0,2	1,2	1,5	0,2	0,3
A	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	
Ba	0,4	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	
Platlapji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
3. Bioloģiskās daudzveidības raksturojums (sugas, biotopi, ekosistēmas)	Teritorijas piemērotība indikatorsugām: 98% teritorijas ietilpst aļņa kodolzonā; Visa teritorija ietilpst vilka kodolzonā; 21% teritorijas ietilpst lūša kodolzonā;							

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.10.
	1282 ha teritorijas ietilpst meža kodolzonā; 18 ha teritorijas ietilpst dzeņu kodolzonā; 832 ha teritorijas aizņem melnajam stārķim piemērotas mežaudzes; 66 ha teritorijas aizņem melnajai dzilnai piemērotas mežaudzes; 801 ha teritorijas aizņem baltmugurdzenim piemērotas mežaudzes.
4. Pašreizējās ainavas estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības	Teritorijas estētiskais novērtējums: Teritorijai nepiemīt augsta estētiskā vērtība. Teritorijas vizuālo vērtību palielina iekšzemes kāpu masīvs ar skrajām priežu mežu audzēm, kas īpaši vērtīgs teritorijā ap autoceļu Rīga-Valka. Teritorijas kultūrvēsturiskais novērtējums: Teritorijai nepiemīt augsta kultūrvēsturiskā vērtība.
5. Vispārējās tendences ainavas struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori	Ainavas struktūras attīstības tendences: Būtiskas izmaiņas teritorijas ainavu struktūrā nav paredzamas. Tā kā teritorija pašreiz mežsaimnieciski tiek maz izmantota, iespējams, ka palielināsies teritorijas mežu fragmentācija ar izcirtumiem un jaunaudzēm. Teritorijā nav lielu lauksaimniecībā izmantojamo zemju masīvu. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju platību sastāda salīdzinoši nelielas lauces un pļavas, kas visticamāk, ka apmežosies, jo netiek apsaimniekotas. Mežu attīstības tendences: Mežu platība, kurai ir sasniegts vai turpmākajos 15 gados tiks sasniegts ciršanas vecums (iespējama meža izciršana) – 1635,2 ha. Ievērojama daļa no mežu teritorijām ir sasniegusi vai tuvākajā laikā sasniegs pieļaujamo ciršanas vecumu. Teritorijā veicinot veco mežaudžu saglabāšanu būtiski pieaugs teritorijas bioloģiskā nozīme. Mežaudzes sugu sastāvā būtiskas izmaiņas nav gaidāmas – uz kāpām turpinās veidoties skraji priežu sausieņu meži, savukārt starppauguru ieplakās vai purvu malās veidosies slapjie priežu meži un mistrotas

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.10.
	egles – lapu koku, audzes.
6. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu struktūru	Patreizējais aizsardzības režīms: Mikroliegumu platība: 144,7 ha (2,8%), ĪADT platība: 527,2 ha (10,3%), Ainavu aizsardzības zonas platība: 4366,2 ha (85,4%). Aizsardzības režīma ietekme uz ainavu struktūru: Esošais aizsardzības režīms nodrošina mežu ainavas saglabāšanos, bet nepietiekami nodrošina atsevišķu ainavu elementu aizsardzību un netraucētu attīstību. Daļa vērtīgo teritoriju atrodas ainavu aizsardzības zonā kas būtiski neierobežo mežsaimniecisko darbību, kas šajā teritorijā var būt galvenais bioloģisko vērtību samazinošais faktors.
7. Vēlamā ainavu struktūras un tās elementu attīstība	Mežu ainava, kur lielā platībā nenotiek saimnieciska iejaukšanās un audzes tiek apsaimniekotas galvenokārt ar mērķi nodrošināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, tur, kur saimniekošana notiek, tā tiek veikta maksimāli imitējot dabisko procesu norisi; var veidot mikrofragmentāciju (dažu koku lieluma lauces un mazi klajumi), bet nedrīkst veidoties lielas izcirtumu un jaunaudzju vienlaidu platības. Iekšzemes kāpu masīvs ir stabils, to nedegradē blīva infrastruktūra, esošās darbības un būves nerada smilšu eroziju, kā arī nepāātrina eutrofikācijas procesus. Kāpas klātas galvenokārt ar priežu sausieņu mežiem, reljefa pazeminājumos un starpkāpu ieplakās izveidojušās netraucētas, pārmitras platības ar mistrotām audzēm. Sabiedrībai ir nodrošinātas iespējas iepazīties ar kāpu masīvu, pārvietojoties pa speciāli iekārtotu maršrutu, kas būtiski negatīvi neietekmē dabas vērtības un procesus poligonā.
8. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai, t.sk. konkrētas rīcības (īstermiņa, ilgtermiņa) vēlamā mērķa sasniegšanai	Visā poligona teritorijā: 1. Vismaz 25% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vēl vismaz 15% (prioritāte priežu audzēm purva tuvumā un uz kāpām, arī bērzu audzēm uz slapjām augsnēm) pilnībā bez mežsaimnieciskas iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.10.
	atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām). 2. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10 uz ha) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, kur ir, atstājamas arī apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi). 3. Sagatavojot augsni sausieņu meža (uz smilts augsnēm) cirsmas apmežošanai nav vēlams pielietot mehāniskas augsnes apstrādes metodes, bet gan kontrolētu zemsedzes dedzināšanu un meža materiāla atlikumu (zaru, krūmu) dedzināšana vairākās nelielās kaudzēs, ja tomēr tiek pielietotas mehāniskas augsnes apstrādes metodes, aršanas dziļumam nevajadzētu pārsniegt 10 cm. 4. Augu sabiedrībām raksturīga dažāda struktūra, sastāvs un vecums – cikliskums attīstībā, kas nodrošināms ar kontrolētu dedzināšanu un/vai piemērojot pārdomātu, pakāpeniski realizējamu mežsaimniecisko darbību, saglabājot dažāda vecuma priedes, tajā skaitā vecās. 5. Nav pieļaujama jaunu derīgo izrakteņu ieguves vietu veidošana. Dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zonā: 6. Pieļaujami tikai biotehniskie pasākumi, kas nodrošina vai palielina teritorijas bioloģisko daudzveidību. Dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zonā: 7. Vecu priežu audžu (150+) un tādu audžu, kur šādas priedes ir sastāvā, īpatsvaram jāsasniedz vismaz 20% no meža kopējās platības. 8. Medņu riestošanai piemērotās audzēs, kur paredzēta saimniekošana, meža ciršana jāveic tā, lai tās kopējais iespaids (ciršana, izvešana, atjaunošana un kopšana) traucējumu ziņā būtu vismazākais. Jāizvairās no jebkādas darbības no 1. marta līdz 31. jūlijam. 9. Cirsmu rezultātā nedrīkst veidoties klajumi, kuru platums jebkurā virzienā ir lielāks par 100 metriem. 10. Strādājot maksimāli jā saglabā zemes stāva struktūrelementi – izgāztu koku saknes,

Starptautiskas nozīmes mežu un mitrāju kodolzona	Poligona Nr.: 1.1.10.
	resnas kritalas u.tml., kā arī jācenšas cirsmu malas neveidot taisnas. 11. Tur, kur kailciršu pielietošanai nav alternatīvas, atstājami vismaz 20 koki uz ha, no tiem veidojot grupas. 12. Nav pieļaujama jaunu ceļu būve un hidroloģiskā režīma maiņa, rokot grāvjus gar jau esošiem ceļiem. 13. Neiejaukšanās un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas zonās nav pieļaujama nekāda sauso koku (īpaši vecu, dobumainu priežu) izciršana, pēc iespējas saglabājami arī visi bērzu stumbeņi. 14. Izcirtumu apmežošanā veicama ar metodēm, kas minimāli traucē mežu pavasara laikā – vai nu veicot atjaunošanu rudens periodā (ietvarstādi) vai, tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai atjaunošanai. 15. Nogabalos, kur priedes vecums ir virs 100 gadiem ārpus ĪADT, saules apspīdētās dienvidu ekspozīcijās vēlams veikt egles un u.c. pameža izņemšanu. 16. Hidroloģiskā režīma saglabāšana vismaz pašreizējā līmenī.
9. Priekšlikumi ZVBR zonējuma maiņai	Visa teritorija vismaz ainavu aizsardzības zonā, ievērojot apsaimniekošanas rekomendācijas attiecībā uz mežsaimniecisko darbību.